

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A) برنامه ریزی درسی

عنوان:

بررسی تأثیر یادگیری مشاهده‌ای از طریق الگوسازی نمادین (فیلم و قصه) بر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی شهرستان مرودشت

استاد راهنما:

دکتر سیامک رضا مهجور

استاد مشاور:

دکتر سیروس سروقد

نگارش:

ژیلا حیدری نقدعلی

سال تحصیلی:

۸۴-۸۵

وزارت آموزش عالی
تسبیح آقا

۱۳۸۸/۱۲/۲

۱۳۱۰۰۱

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

رشته علوم تربیتی گرایش: برنامه ریزی درسی

عنوان:

بررسی تأثیر یادگیری مشاهده‌ای از طریق الگوسازی نمادین (فیلم و قصه) بر رشد

مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی شهرستان مرودشت

نگارش:

ژیلا حیدری نقدعلی

سال تحصیلی:

۸۴-۸۵

هیأت داوران:

۱-استاد راهنما: دکتر سیامک رضا مهجور

۲-استاد مشاور: دکتر سیروس مرودشتی

۳-استاد داور: دکتر عباداله احمدی

پیشکش به

یگانہ منجی موعود

(عجل الہ تعالیٰ فرجہ الشریف)

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم فرشتگان مهربانی که چتر محبتشان همواره سایه سار من بود

خواهران و برادران عزیزم به ویژه خواهر دلسوزم شهین که در این راه حامی من بود

همسر مهربان و فرزندان دلبندم که رنج تحصیل مرا به جان خریدند

سپاسگزاری

اکنون که به یاری خداوند کار انجام این پژوهش به پایان رسیده است بر خود لازم می دانم از زحمات استاد فرهیخته و عالیقدر آقای دکتر سیامک رضا مهجور که راهنمایی های ارزنده شان روشنگر راه انجام این پژوهش بود صمیمانه قدردانی و تشکر نمایم. همچنین از زحمات و راهنمایی های استاد مشاور محترم آقای دکتر سیروس سروقد نیز تشکر می کنم.

بی شک انجام این پژوهش میسر نبود مگر با مساعدت: استاد محترم آقای مجید برزگر که در زمینه آماری راهنمایی های ارزنده ای ارائه نمودند. استاد ارجمند آقای دکتر عباس قلتاش که صمیمانه و بی هیچ شائبه ای در تمامی مراحل این پژوهش مرا یاری نمودند مدیران و آموزگاران مدارس ابتدایی شهرستان مرودشت به ویژه کارکنان محترم دبستانهای شهدای مکه و شهید بهرام کاووسی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۳	فصل اول: مقدمه
۴	۱-۱ مقدمه
۱۰	۲-۱ بیان مسأله
۱۳	۳-۱ ضرورت و اهمیت پژوهش
۱۷	۴-۱ اهداف پژوهش
۲۱	۵-۱ فرضیه های پژوهش
۲۱	۱-۵-۱ فرضیه اصلی
۲۱	۲-۵-۱ فرضیه های ویژه
۲۲	۶-۱ تعریف متغیرها
۲۲	۱-۶-۱ تعریف مفهومی و عملیاتی یادگیری مشاهده ای
۲۳	۲-۶-۱ تعریف مفهومی و عملیاتی مهارت های اجتماعی
۲۴	۷-۱ تعریف واژه ها و اصطلاحات
۲۵	فصل دوم: پیشینه تحقیق
۲۶	۱-۲ مقدمه
۲۷	۲-۲ نظریه های اجتماعی شدن
۳۱	۳-۲ نظریه یادگیری اجتماعی باندورا

- ۳۷-----۴-۲ یادگیری مشاهده ای
- ۳۷-----۱-۴-۲ تبیین های اولیه از یادگیری مشاهده ای
- ۳۸-----۲-۴-۲ تبیین میلر و دلارد از یادگیری مشاهده ای
- ۳۹-----۳-۴-۲ تحلیل اسکینری از یادگیری مشاهده ای
- ۳۹-----۴-۴-۲ توجیه باندورا از یادگیری مشاهده ای
- ۴۰-----۵-۲ مراحل یادگیری مشاهده ای
- ۴۰-----۱-۵-۲ مرحله توجه کردن به رفتار
- ۴۲-----۲-۵-۲ مرحله یادداری (رمزگذاری)
- ۴۴-----۳-۵-۲ مرحله تولید رفتاری
- ۴۵-----۴-۵-۲ مرحله انگیزشی
- ۴۶-----۶-۲ الگوها
- ۴۶-----۱-۶-۲ ارائه الگوها
- ۴۸-----۷-۲ انواع الگوها
- ۴۸-----۱-۷-۲ عروسک
- ۴۹-----۲-۷-۲ الگوهای آماده (فیلم)
- ۵۲-----۳-۷-۲ قصه و کتاب
- ۵۳-----۴-۷-۲ الگوهای زنده
- ۵۴-----۸-۲ مزایای استفاده از الگو
- ۵۵-----۹-۲ عوامل موثر در الگوسازی

۵۷	۱۰-۲ اثرات الگوبرداری
۵۹	۱۱-۲ کاربردهای الگوبرداری
۶۱	۱۲-۲ مهارت‌های اجتماعی
۶۱	۱۳-۲ ارتباطات میان فردی
۶۲	۱-۱۳-۲ ارتباط من و آن
۶۲	۲-۱۳-۲ ارتباط من و شما
۶۳	۳-۱۳-۲ ارتباط من و تو
۶۳	۱۴-۲ رهنمودهایی در خصوص مهارت در ارتباطات میان فردی
۶۴	۱۵-۲ تعریف مهارت‌های اجتماعی
۶۷	۱۶-۲ انواع مهارت‌های اجتماعی
۷۴	۱۷-۲ کاربرد نظریه یادگیری اجتماعی در برنامه ریزی درسی
۷۵	۱-۱۷-۲ طراحی
۷۶	۲-۱۷-۲ اجرا
۸۰	۳-۱۷-۲ ارزشیابی
۸۲	۱۸-۲ تعمیم دهی و انتقال مهارت‌های اجتماعی
۹۶	فصل سوم: روش پژوهش
۹۷	۱-۳ مقدمه
۹۸	۲-۳ روش‌های پژوهش
۹۹	۳-۳ جامعه آماری

۹۹	۴-۳ نمونه آماری
۱۰۰	۵-۳ ابزارهای پژوهش
۱۰۲	۶-۳ روایی و پایایی ابزار پژوهش
۱۰۳	۷-۳ روش اجرای پژوهش
۱۰۴	۸-۳ روش آماری تحلیل داده ها
۱۰۵	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها
۱۲۹	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۲۹	۱-۵ بحث و نتیجه گیری
۱۳۴	۲-۵ پیشنهادات کاربردی
۱۳۵	۳-۵ پیشنهادات پژوهش
۱۳۶	۴-۵ محدودیت های پژوهش
۱۳۷	منابع و مأخذ

ضمائم

فهرست جداول

۱۰۷	جدول ۴-۱
۱۰۸	جدول ۴-۲
۱۰۹	جدول ۴-۳
۱۱۰	جدول ۴-۴
۱۱۰	جدول ۴-۵
۱۱۱	جدول ۴-۶
۱۱۲	جدول ۴-۷
۱۱۳	جدول ۴-۸
۱۱۴	جدول ۴-۹
۱۱۵	جدول ۴-۱۰
۱۱۵	جدول ۴-۱۱
۱۱۶	جدول ۴-۱۲
۱۱۷	جدول ۴-۱۳
۱۱۸	جدول ۴-۱۴
۱۱۹	جدول ۴-۱۵
۱۲۰	جدول ۴-۱۶
۱۲۰	جدول ۴-۱۷
۱۲۱	جدول ۴-۱۸

جدول ۴-۱۹ ----- ۱۲۲

جدول ۴-۲۰ ----- ۱۲۳

جدول ۴-۲۱ ----- ۱۲۴

جدول ۴-۲۲ ----- ۱۲۵

جدول ۴-۲۳ ----- ۱۲۶

جدول ۴-۲۴ ----- ۱۲۷

فهرست نمودارها

نمودار ۱ - ۳۶

نمودار ۲ - ۴۴

چکیده

در این پژوهش تأثیر روش یادگیری مشاهده ای از طریق الگوسازی نمادین (فیلم و قصه) بر رشد مهارت‌های اجتماعی آزمودنی‌ها مورد بررسی قرار گرفت. این پژوهش با توجه به تحقیقات آلبرت باندورا در رابطه با اثرات یادگیری مشاهده‌ای و همچنین اهمیت استفاده از الگو در حل مشکلات رفتاری، تحصیلی و اجتماعی طراحی شد و هدف از آن بررسی اثرات روش یادگیری مشاهده ای از طریق الگوسازی نمادین (فیلم و قصه) در افزایش رشد مهارت‌های اجتماعی (احترام گذاشتن به دیگران، همکاری، انجام وظیفه، دوست یابی، مسئولیت پذیری، رعایت مقررات و سؤال کردن) در دانش آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی شهرستان مرودشت بود. مهارت‌های اجتماعی یکبار به صورت کلی مورد سنجش قرار گرفت و بار دیگر هر مهارت به طور جداگانه مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش تعداد ۱۸۶ آزمودنی به صورت نمونه گیری تصادفی ساده از بین تمامی دانش آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی مدارس عادی دولتی شهر مرودشت انتخاب شدند و به صورت تصادفی به ۸ کاربندی گمارده شدند. یک گروه در معرض هیچگونه آموزش و الگویی قرار نگرفتند (گروه کنترل) و ۷ گروه آزمایشی (احترام به دیگران، همکاری، انجام وظیفه، دوست یابی، رعایت مقررات، مسوولیت پذیری و سوال کردن) تحت تأثیر آموزش به شیوه یادگیری مشاهده ای از طریق الگوسازی نمادین قرار گرفتند. به منظور بررسی عملکرد آزمودنی‌ها آزمون رشد مهارت‌های اجتماعی پایه پنجم کرامتی (۸۱) قبل و بعد از

مشاهده الگو از آزمودنی‌ها به عمل آمد. به منظور بررسی هر فرضیه یک تحلیل کوواریانس تک متغیره و به دنبال آن آزمون تعقیبی شفه به عمل آمد و فرضیه‌های پژوهش در سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰ آزمایش شدند. یافته‌ها نشان داد که پس از اجرای روش یادگیری مشاهده‌ای نمره میانگین مهارت‌های اجتماعی گروه آزمایش به نحو قابل ملاحظه‌ای افزایش یافت. این افزایش در بررسی مؤلفه‌های مهارت‌های اجتماعی به صورت جداگانه نیز کاملاً مشهود بود. از طرف دیگر نمره میانگین گروه کنترل نسبت به پیش‌آزمون خود، هم به صورت کلی و هم در اکثر مؤلفه‌ها به صورت جداگانه افت معناداری را نشان داد. با توجه به آنکه نمره میانگین گروه آزمایشی و کنترل در پیش‌آزمون تقریباً یکسان بود و تفاوت معناداری بین آنها وجود نداشت بنابراین می‌توان گفت روش یادگیری مشاهده‌ای از طریق الگوسازی نمادین (فیلم و قصه) در رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی مؤثر است.

واژه‌های کلیدی:

یادگیری مشاهده‌ای (observational learning)، الگوها (models)، مهارت‌های اجتماعی (social skills)

فصل اول

مقدمه

انسان موجودی اجتماعی است و امروز در دنیایی زندگی می کند که به عصر اطلاعات و ارتباطات معروف است. عصری که در آن جهان با همه وسعت و بزرگی اش به مثابه دهکده ای جهانی درآمده است. «رایز شائر»^۱ در طبقه بندی نیازهای تربیتی برای درک جهانی به این مطلب اشاره می کند که در آینده به متخصصینی نیاز است که در سطح عالی تربیت شده و دانش کارشناسانه و مهارتهای وسیعی در ارتباطات داشته باشند. درجه کمتری از دانش و شاید برخی مهارتهای ارتباطی برای میلیونها انسانی که می خواهند زندگی کنند و نه صرفاً زنده بمانند، مورد نیاز خواهند بود. اگر تعامل و ارتباط بین فرد با افراد دیگر جامعه و نیز با جوامع دیگر به وجود نیاید، قادر به ادامه زندگی نخواهد بود. پس انسان برای برقراری ارتباط صحیح، نیاز به تبعیت از اصول شناخته شده و مورد قبول دارد تا رفتارها و اعمال خود را با آنها وفق دهد. انسان برای بازیافتن سلامتی خود مشکلاتی را با پزشکان در میان می گذارد، ضمن اینکه کارآیی او در ارتباطاتش بر نوع شغلی که به دست می آورد و بهائی که بابت نیازهای اساسی خود همچون مراقبتهای پزشکی، غذا و مسکن می پردازد، تأثیر می گذارد. همچنین تحقیقات انجام شده شواهد محکمی در اختیار می گذارند که نشان می دهند بین سلامت جسمی انسان و روابطش با دیگران ارتباط نزدیکی وجود دارد. «جولیاتی. وود» (۱۹۵۰)^۲ به نتایج تحقیقاتی اشاره می کند که در آن، دسته ای از بیماران مبتلا به التهاب مفاصل که از حمایت اجتماعی شدید برخوردارند، نشانه های خفیفتر و عمر طولانی دارند (وان^۳، ۱۹۹۷، به نقل از فیروزبخت، ۱۳۷۹).

---

^۱ - Reischauer

^۲ - Julia T. Wood

^۳ - Whan

مهارت‌های اجتماعی باعث می‌شود افق دید در مورد خود، ارزشها، روابط، وقایع و شرایط گسترش یابد و در نتیجه به رشد و کمال بیشتری دست می‌یابیم. طبیعت خاص جوامع انسانی، تحوّل پذیری و عدم ثبات اجزای آن و لزوم حفظ سازمان و فرهنگ اجتماعی که ضامن بقا و زنده بودن هر گروه و ملت است، ایجاب می‌کند که فرزندان هر جامعه از طریق معیارها و الگوهایی که فرهنگ کلی جامعه را انتقال می‌دهند، با آن فرهنگ سازگار شوند و راه و رسم زندگی در جامعه خود را بیاموزند و جامعه پذیر شوند.

در زمان قدیم این رسالت تنها به عهده خانواده بود ولی امروز مدرسه ضمن انتقال دانش و معلومات، کودکان را از طریق الگوها و انتقال ارزشها هم‌ساز می‌کند و آنها را با آداب و رسوم، سنتها، شواهد، اخلاق، قوانین و مقررات اجتماعی آشنا ساخته و نظام اعتقادی مورد قبول و حاکم اجتماعی را به آنها عرضه می‌کند.

شریعتمداری (۱۳۷۱) در بحث تعلیم و تربیت و جامعه، مدرسه را یک مؤسسه‌ی اجتماعی و آن را تابعی از جامعه می‌داند. او معتقد است، هر چند دانشمندان، مؤسسات سیاسی، مطبوعات، دستگاههای تبلیغاتی و سازمان‌های خصوصی و علمی نیز در انتقال و پیشرفت فرهنگ تأثیر دارند ولی تنها مؤسسه‌ای که در آن جامعه به طور منظم از عهده انجام این کار برمی‌آید، مدرسه است. وی با شمردن وظایف و کارکردها و نقش مدرسه در برابر تغییر و تحولات اجتماعی و نیز جامعه پذیری افراد، تأثیر این مرکز مهم انتقال میراث فرهنگی را در رشد شخصیت اجتماعی شاگردان مورد تأکید قرار می‌دهد. آماده کردن شاگردان برای برخورد با جریانهای اجتماعی و کسب مهارت‌های لازم و سهم اجتماعی جهت شرکت در زندگی جمعی به وسیله مدرسه صورت می‌گیرد.

تمامی دیدگاه‌های سیستمی، هنجارها و ساختارهای کلی اجتماعی - فرهنگی را از عوامل ضروری تربیت پذیری اجتماعی قلمداد می‌کنند و مهمتر از همه، بر الگوها و فرآیند تعاملی تأکید دارند - محققان علوم اجتماعی به تازگی این موضوع را پیگیری می‌کنند، که تمام افراد و روابط موجود در یک خانواده به طور

«تعاملی» و «بازتابی» سایر افراد و روابط را شکل می‌دهند. نیز تعاملات موضعی در درون چارچوبه الگوهای فرهنگی - اجتماعی هستند و از آن تأثیر می‌پذیرند (عابدینی، احمد، ۱۳۸۳).

در میان موضوعهای بسیاری که از دیرباز توجه روان‌شناسان را به خود معطوف داشته‌اند، پدیده یادگیری، جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص داده است. در اغلب پژوهشهای انجام یافته در حوزه یادگیری، فرآیند یادگیری به عنوان پیامدی از تجربه مستقیم، مورد بررسی قرار گرفته است. مشاهده‌های غیررسمی حاکی از آن است که رفتار آدمی به طور آگاهانه یا ناآگاهانه بر اثر قرار گرفتن در معرض الگوهای اجتماعی^۴، شکل می‌گیرد. در واقع، چنانچه «ریچارد»^۵ (۱۹۳۸) سالها پیش اظهار کرده است، «در بسیاری از زبانها واژه‌ای که برای «یاددادن»^۶ به کار می‌رود همان واژه‌ای است که برای «نشان دادن»^۷ مورد استفاده قرار می‌گیرد.» مشکل بتوان فرهنگی را متصور شد که در آن زبان، ارزشها و هنجارهای اجتماعی، فعالیت‌های حرفه‌ای، آداب و سنن خانوادگی و قومی و فعالیت‌های سیاسی در تک تک اعضای آن جامعه به تدریج، از طریق فرآیندهای آزمایش و خطا و بدون هیچ گونه تأثیرپذیری از الگوهای فرهنگی متداول در آن جامعه، شکل گرفته باشد (صیامی، ۱۳۷۷).

در صورتی که امکان بیان و انتقال رفتارهای مطلوب صرفاً از طریق راهنمایی‌های اجتماعی عملی باشد، الگوسازی یکی از جنبه‌های اجتناب‌ناپذیر یادگیری خواهد بود. حتی در شرایطی که امکان دست‌یابی به رفتار مطلوب با استفاده از روشهای دیگر وجود دارد، با استفاده از الگوهای مناسب می‌توان فرآیند فراگیری را به میزان قابل توجهی کوتاه کرد. (باندورا، ۱۹۸۶).

---

^۴ - Social models

^۵ - Richard

^۶ - teach

^۷ - Show

طرفداران «نظریه یادگیری اجتماعی»^۸ که باندورا^۹ (۱۹۶۹) در رأس این گروه قرار دارد، با افول محبوبیت «رفتارگرایی محض» پا به عرصه گذاشتند. گرچه بعضی از این افراد نقش ضعیفی برای «شناخت» قائلند، ولی اغلب نظریات این رویکرد، شناخت را عامل تعیین کننده می داند، که نظریه یادگیری باندورا از مهمترین آنهاست.

در این نظریه «الگوبرداری» و «تقلید» به عنوان نیروهای اصلی در رشد رفتار، و به صورت تأثیرات متقابل شناخت رفتار و محیط نگرسته می شوند.

«تعامل گرایان اجتماعی» بر این باورند که کودکان از طریق «تعامل فعال» در محیط به یادگیری می پردازند، که جنبه مهم و تعیین کننده آن در نقش بزرگسالان به عنوان راهنما و مشاور کودک نهفته است.

از ملاحظات نظریات یادگیری اجتماعی چنین استنباط می شود، که در این دیدگاه سعی شده است از دیدگاه هایی که کودک را به صورت موجود «منفعل - واکنش گر»^{۱۰} می نگرند، گذر کنند و به سمت دیدگاه هایی حرکت کنند که کودک را فعال و تعامل گرا می دانند. عواملی درونی و محیطی هر دو باید در نظر گرفته شوند، زیرا کودک و والد هر دو دارای نقشهای مهمی هستند (عابدینی، ۱۳۸۳).

در دیدگاه نظریه اجتماعی، مردم نه توسط نیروهای درونی به حرکت در می آیند و نه برده و گروگان محیط اند، در این نظریه، کارگزاری روان شناختی بر حسب یک تعامل دو جانبه و مستمر بین تعیین کننده های شخصی و محیطی توضیح داده می شود. در این رویکرد، فرض بر آن است که فرآیندهای نمادین^{۱۱}، نیابتی^{۱۲} و خود تنظیمی^{۱۳} نقش مسلط دارند (باندورا، ۱۹۷۷).

---

^۸ - Social learning theory

^۹ - Bandura

^{۱۰} - Passive _ reactive

^{۱۱} - Symbolic

^{۱۲} - Vicarious

^{۱۳} - Self _ Regulatory

در این دیدگاه، ویژگی اساسی آدمی همانا استعداد شگرف او در گذشتن از محدودیت های بیولوژیک از طریق مستقیم و نیابتی است. جز در مورد بازتابهای ابتدایی، آدمی فاقد هر گونه خزانه^{۱۴} فطری رفتار است. مردم باید رفتار را بیاموزند. الگوهای پاسخ جدید یا از طریق تجربه مستقیم و یا از طریق مشاهده ای قابل فراگیری است. البته عوامل زیست شناختی در فرآیند فراگیری^{۱۵} نقشی بس مهم به عهده دارند. (ماهر، فرهاد، ۱۳۷۲).

مطابق نظریه شناخت اجتماعی، انسانها دارای پنج قابلیت اساسی و منحصر به فرد هستند. این

قابلیت ها که ابزار شناختی کنترل رفتاری را برای انسان فراهم می کنند به شرح زیر هستند:

- قابلیت نماد سازی^{۱۶}: نمادها مکانیسم تفکر انسان می باشند. ذخیره اطلاعات در حافظه، معنا بخشی به تجارب، سرمشق گیری، حل مسأله شناختی، و دورانیشی از طریق این قابلیت امکان پذیر می گردد.
- قابلیت عبرت آموزی^{۱۷}: انسانها می توانند از راه یادگیری مشاهده ای و بدون انجام مستقیم یک رفتار، چگونگی انجام آن را بیاموزند و راهنمای رفتارهای خود در آینده قرار دهند.
- قابلیت آینده نگری^{۱۸}: رفتارهای انسان هدفمند است و از دورانیشی وی تأثیر می پذیرد. در انسانها انتظاراتی بر اساس تجارب قبلی شکل می گیرد که این انتظارات اساس رفتار آینده نگرانه را تشکیل

---

^{۱۴} - Repertoire

^{۱۵} - Acquisition

16-symbolic capacity

17-vicarious capacity

18-foresightful